

Dodatak.

Vijeće, o čijoj se djelatnosti gore govori, primio je Sv. Otac Pavao VI u posebnu audijenciju 29. X 1964. Bili su prisutni članovi i savjetnici tog dana prisutni u Rimu. »Veliku obitelj« od 250 članova i savjetnika tog Vijeća predstavio je Sv. Ocu predsjednik kard. J. Lercaro latinskim govorom. Papa je isto tako odgovorio latinskim odužim govorom, u kojemu je između ostalog istaknuo: »Najviše do vas stoji, da se vrlo mudri propisi Sabora rado prihvate, sve više uzljube i da kršćanski puk postepeno posve uskladi svoje ponašanje s njihovim smislom«. Zatim im je predočio norme kojih se trebaju držati u svojem teškom i vrlo odgovornom poslu: sve liturgijske molitve i obredi moraju vjerno izražavati pravi katolički nauk; svojim oblikom biti dostojne Božjeg veličanstva; isticati se pobožnošću, kratkoćom i jednostavnošću; i konačno — što je saborske oce navelo da su donijeli ovakvu liturgijsku Uredbu — da vjernici mogu što aktivnije sudjelovati u liturgijskim činima. Pri koncu je sv. Otac naglasio: »Kako vidite, čeka vas dug put, pun uzbrdica. Budući da je vaše nastojanje već donijelo radosne plodove — od kojih je glavni nedavno od Svetog zbora obreda proglašena liturgijska Uputa — gajimo vrlo obilne nade u vaš budući rad. A znate da na vas svraćamo oči ne samo Mi nego i čitava Crkva, uprav uzbuđenim očekivanjem (trepida exspectatione)«.

Među onima koji željno očekuju plodove rada ovog Vijeća sigurno su i čitaoci našeg lista. Ali — koliko se tog važnog posla sjećamo u svojim molitvama? Pridružimo barem i tu nakanu svagdanjoj molitvi kojom združujemo svoje moljenje časoslova sa Sv. Ocem za čitav saborski rad. o. M. K.

Potrebno je da često idealnu sliku Crkve kakvu je Krist htio osnovati usporedimo sa stvarnom slikom Crkve kakva nam se danas pokazuje.

Pavao VI

MAŠNIK, VODITELJ OBREDA

Obnovljeni obredi velikega tedna (zlasti veliki petek in velikonočna vigilijska) so nam spet približali tisto idejo, ki bi morala voditi vse liturgijske obrede, in jih po koncilu najbrž tudi bo, da je namreč duhovnik, celebrant, tisti, ki vodi vse obrede in da se jih vsi navzoči udeležujejo na njim primeren način (Instrukcija o cerkveni glasbi in liturgiji iz l. 1958, št. 93).

Ker smo duhovniki v veliki večini že vzgojeni v tistem duhu, ki je v maši cenil predvsem mašnikovo osebno duhovno

življenje in zato obsojal vsako »motnjo«, ki so jo povzročali navzoči, ne bo odveč, če premislimo nekaj smernic, ki nam bodo pomagale, da se bomo hitreje vživeli v novega duha.

Po nauku Cerkve »privatna« maša nikakor ni ideal. Član 113 liturgične konstitucije pravi: »Liturgično dejanje dobi odličnejšo vrednost, če se sveta opravila opravljajo slovesno s petjem, pri katerem sodelujejo posvečeni služabniki in pri katerem dejavno sodeluje tudi ljudstvo.« Kdor se je že poskušal ravnati po tem členu ve, da je zadel na ovire, na katere hoče opozoriti ta članek.

Tridentinski koncil je iz obrambnih razlogov moral obraniti dogmatično oblestveno vrednost tudi tistih maš, ki jih duhovnik opravi samo ob prisotnosti strežnika. Individualistična usmjernost duhovnega življenja je v stoletjih med tridentinskim in vatikanskim koncilom poskušala mašnika zavarovati pred vsakršno »raztresenostjo«, ki je nujno zvezana s slovesnejšim maševanjem.

Pojavili so se celo razlagavci, ki so naročilo mašnega obreda (*Ritus in celebratione misse III/4*), da se mašnik po začetku pristopnih molitev ne sme ozirati na druge, ki mašujejo v njegovi bližini, ampak mora brez presledka (*continue*) maševati do konca, razlagali kot prepoved zbornih maš ali maš s sodelovanjem ljudstva, češ da to mašnika prisili, da mora večkrat čakati na ljudi (prim. Jounel, *Les rites de la messe*, 1963, 31—32). Morda bo celo kdo dosedanjo prakso branil z novo liturgično konstitucijo, češ da koncil ni dal podrobnih navodil, ko vendar to ni bila njegova naloga.

Mašni obred iz konca 16. stoletja je vzel za osnovo maševanja »privatno« mašo, pri kateri je mašnik bral vsa berila sam, in to uzakonil tudi za peto in slovesno mašo. Obnovljeni red (*Ritus serv. VI/4* v izdaji 1962) pa že jasno naroča, da mašnik sedé posluša, če strežnik bere odlomek svetega pisma v berilu in evangeliju. Glede mašnikovega odnosa do pevcev to načelo še ni izvedeno, vendar pri peti maši že doslej ni bilo pomislekov, da mora mašnik počakati do konca posameznega speva. Zgodovina pa ve, da so ob koncu 18. stoletja maševali tudi brez ozira na pevce, ki so peli kak silno dolg *Benedictus* tja do *Agnus Dei* ali celo preko očenaša.

Nekaterim duhovnikom je še vedno odveč, da bi pri maši s petjem v domačem jeziku (ko mašnik ne poje) molili n. pr. *Kyrie eleison* skupno z ljudmi šele potem, ko bi pevci končali vstopno pesem, ali da bi počakali do konca kitice za Slavo predno bi pozdravili ljudi z *Dominus vobiscum*, ali da bi brali

gradual šele potem, ko je bralec končal berilo v domačem jeziku. S primeri ni treba nadaljevati, ker jih vsak pozna dovolj.

Ker mašnik voditelj celotnega obreda spet ne sme dopustiti, da bi bil od ljudi ali zbora popolnoma odvisen (posebno, če bi zbor pel brez ozira na potek maše), zato je bilo že tolikokrat ponovljeno navodilo, naj se mašnik dogovori z vsemi sodelavci, kako bodo mašo izvedli. Hkrati s podrobnimi navodili se mora tudi potruditi, da bi vsem sodelavcem, tudi glasbenikom in pevcem, poskrbel pravo liturgično vzgojo (prim. člen 115 liturgične konstitucije).

U času ko bomo uvajali vedno več novosti v skladu s postopnim izvajanjem liturgične konstitucije, bo tako sodelovanje še bolj nujno, da bo vsaka maša res Bogu v čast in navzočim v spodbudo.

Marijan Smolik

P. LOMBARDI: SVEČENIČKA TAJNA

Veliki isposnik i asketa Pijo XII govorio je o novom, boljem svijetu. I radio za nj. U istu svrhu Ivan XXIII sazvaio je II Vat. sabor, a Pavao VI ga nastavio. O tom svijetu po Americi govori i piše biskup Fulton Sheen. Po Evropi i Aziji to čini P. Johann Lepich D. I. Posebno po Italiji govori o obnovi svijeta poznati P. Ricardo Lombardi D. I. A svojom knjigom o obnovi crkvenih vrhova uzbudio je sve saborske oce. Ovdje donosimo njegov govor upućen svećenicima svega svijeta.

Svećenici, braćo moja! Među svim govorima u našem siromašnom osvajalačkom pohodu ljubavi, među svim zborovanjima, najvažniji je govor upravljen svećenicima.

Uvijek, kad govorim svećenicima, hvata neki strah. Govoriti službenim predstavnicima Boga na zemlji vrijedno je da probudi u svakome neki strah. Ali ja sebe bodrim. Ja naime shvaćam da i svećenicima mora netko govoriti... I onda osjećam da moram zaboraviti na svoje osobno siromaštvo. I to potpuno moram sebe zaboraviti. I ja molim Isusa da On jedini govori. On koji je osobno svakoga od nas pojedinačno odabrao. On koji nas posebnom ljubavlju ljubi.

I

Potrebni su svećenici, ljudi Božji. Temeljna misao koju Isus želi uklesati u naš duh i u naše srce, jest — kako se barem meni čini — ova: »Braćo, današnji svijet mora se